

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 5C/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416200276
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Bebej
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2016:5416200276.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudcom JUDr. Petrom Bebejom v právnej veci žalobcov: 1/ C.. V. C., L.. XX.XX.XXXX, J. D. K. XX, 2/ J.. I. C., O.. K., L.. XX.XX.XXXX, J. D. K. XX, obaja zastúpení JUDr. Lenou Mišalovou, advokátkou so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 47, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35724803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36613843, v konaní o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru medzi žalobcami 1/ a 2/ a právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou Cetelem Slovensko a. s., so sídlom v Bratislave, Panenská 7, IČO: 35787783, dňa 04.07.2007, ktorú žalobcovia podpísali 20.06.2007, je neplatná.

II. Súd priznáva žalobcom 1/ a 2/ voči žalovanému náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 223,74 eura, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť zástupcovi žalobcov 1/ a 2/ do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou podanou na tunajší súd 02.02.2016 po upresnení na pojednávaní dňa 13.04.2016 sa žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom ich splnomocneného zástupcu voči žalovanému vo veci samej domáhali určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy (ďalej len „DoZzM“ uzavretej v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru medzi žalobcami 1/ a 2/ a právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s., so sídlom v Bratislave, Panenská 7, IČO: 35787783 dňa 04.07.2007, podpísanej žalobcami 20.06.2007 (ďalej len „ÚZ“), ako aj náhrady trov konania.

Zároveň sa formou predbežného opatrenia žalobca 1/ domáhal uloženia povinnosti Strednej odbornej školy lesníckej, so sídlom v Tvrdošíne, Medvedzie 135, IČO: 00517801, ako jeho zamestnávateľovi, zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu 1/ v prospech žalovaného na základe DoZzM z ÚZ, ako aj náhrady trov „konania o predbežnom opatrení“.

Žalobu vo veci samej žalobcovia odôvodnili tým, že Stredná odborná škola lesnícka, so sídlom v Tvrdošíne, Medvedzie 135, IČO: 00517801 (ďalej len „zamestnávateľ“) vykonáva od januára 2016 žalobcovi 1/ zrážky zo mzdy v prospech žalovaného z titulu ÚZ, ktorú mali uzatvoriť žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ ešte s právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a. s., IČO: 35787783. K dnešnému dňu podľa potvrdenia zamestnávateľa bola žalobcovi 1/ zrazená v prospech žalovaného zo mzdy za december 2015 suma 450,- eur. Podľa listu žalovaného adresovaného zamestnávateľovi žalobcu 1/ právnym dôvodom zrážok zo mzdy žalobcu 1/ má byť zmluva, pričom dlžná suma k 21.12.2015 na istine je 1.633,29 eura, úroky z omeškania 277,98 eura, náklady inkasného pokračovania 214,50 eura. Predmetná zmluva mala byť podpísaná žalobcami v r. 2007 a na jej základe mal byť poskytnutý klasický úver 50.000,- Sk formou jednorazového financovania, ktorý úver sa

žalobcovia zaviazali zaplatiť formou 60 mesačných splátok. Žalobcovia sú presvedčení, že ich záväzky voči pôvodnému veriteľovi sú vysporiadané v plnom rozsahu jeho splnením v termínoch a lehotách dohodnutých v ÚZ. Úver bol poskytnutý žalobcovi 1/ v čase trvania manželstva žalobcov, ktorí sa v r. 2012 rozviedli a v čase, keď po rozvode riešili otázku vyporiadania BSM, a teda aj otázku spoločných záväzkov, vychádzali z toho, že záväzok z tejto zmluvy je už uhradený. Žalobcovia nedostali v predchádzajúcich rokoch žiadnu výzvu ani od pôvodného ani od nového veriteľa na zaplatenie nejakého zostatku dlhu. Hoci žalovaný v liste zamestnávateľovi žalobcu 1/ tvrdí, že pohľadávku nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.12.2015, doposiaľ žalobcom postúpenie pohľadávky pôvodný veriteľ neoznámil ani nový veriteľ nepreukázal. Oprávnenie žalovaného uplatňovať nároky z DoZzM obsiahnutej v zmluve je teda sporné, nakoľko žalovaný nepreukázal ani zamestnávateľovi relevantné príklady (zmluvu o postúpení pohľadávky). Podľa žalobcov je DoZzM obsiahnutá v ÚZ absolútne neplatnou z dôvodu, že táto zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech žalobcov ako spotrebiteľov (a teda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka - ďalej len „OZ“) a zároveň sa jedná o neurčitú dohodu - neplatnú v zmysle všeobecných ustanovení OZ. V zmluve je DoZzM uvedená na prvej strane v znení: „Klient/ka podľa časti A) zmluvy a CETELEM SLOVENSKO a.s., sa dohodli na zabezpečení pohľadávok z úverovej zmluvy uzavretej podľa časti B) a C) takto: Klient/ka výslovne a neodvolateľne súhlasí, aby mu/jej v prípade, že sa omešká so splácaním úveru dlhšie ako 1 mesiac, t. j. nezaplatí aspoň dve po sebe nasledujúce splátky úveru, uskutočňoval platca mzdy mesačné zrážky zo mzdy, a to až do výšky stanovenej občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach o výkone rozhodnutia až do úplného splatenia čerpaného úveru vrátane príslušenstva (t. j. vrátane úrokov a zmluvnej pokuty) a aby zrazenú sumu poukazoval na účet CETELEM SLOVENSKO a.s. CETELEM SLOVENSKO a.s. týmto spôsobom zabezpečenia súhlasí. Táto dohoda sa vzťahuje aj na budúcich platcov mzdy klienta/ky, ako aj na iné príjmy klienta/ky, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia zaobchádza ako so mzdou. Náklady spojené s vykonávaním zrážok zo mzdy nesie klient/ka“. DoZzM je obsiahnutá na vopred predpísanom tlačive ako neoddeliteľná súčasť zmluvného textu, ktorej znenie spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ani jej uzatvorenie odmietnuť, resp. vylúčiť. Jedná sa o podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná. Dokonca vo všeobecných podmienkach (ďalej len „VP“) v čl. III - 5-1 sa výslovne uvádza, že Návrh DoZzM je vypracovaný Cetelemom a klient ho nie je oprávnený bez výslovného súhlasu Cetelemu meniť. Dôsledkom tejto podmienky (DoZzM), ktorá bola jednostranne formulovaná je, že umožňuje veriteľovi siahnúť na majetok žalobcov/spotrebiteľov bez toho, aby boli nároky veriteľa (oprávnenosť čo do základu aj výšky) podrobené súdnemu prieskumu a zároveň umožňuje veriteľovi realizovať svoje právo bez časového obmedzenia aj po uplynutí zákonnej premlčacej doby. DoZzM jednoznačne zakladá značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorému môže byť bez súdneho rozhodnutia zasiahnuté do základného zdroja príjmu každého spotrebiteľa, ktorým je mzda/plat, resp. iný obdobný príjem (napr. sociálna dávka, dôchodok). Žalobcovia boli nútení DoZzM vo vzťahu k banke/veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom nad rámec zmluvného vzťahu alebo sú uplatňované z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi. Neprimerane tak zvyhodňuje veriteľa na úkor spotrebiteľa. Spotrebiteľ je nútený strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky vo výške vyčíslenej veriteľom bez súdnej kontroly; dlžník nedokáže tieto zrážky priamo voči zamestnávateľovi zastaviť napriek absencii súdneho rozhodnutia, ktoré by deklarovalo príslušný právny vzťah a nárok veriteľa. Veriteľ dlžníkovi vopred vnútil (na pripravenom tlačive) aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére záujmu dlžníka, ktorý jedným podpisom na ÚZ súčasne podpísal aj tú časť, ktorou malo dôjsť k DoZzM. Systém ochrany spotrebiteľov vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V danom prípade spotrebiteľ bez možnosti formulovať znenie zmluvy a bez upozornenia na význam/právne dôsledky DoZzM uzatvoril jedným podpisom aj právny úkon, zakladajúci nerovnováhu strán v jeho neprospech. Ďalším aspektom neprimeranosti tohto zabezpečovacieho inštitútu je fakt, že veriteľ nemá žiadne časové obmedzenie, po uplynutí ktorého by už dohodu o zrážkach zo mzdy nemohol voči dlžníkovi uplatniť. Veriteľ teda môže zrážky zo mzdy prostredníctvom zamestnávateľa realizovať aj v čase, kedy pri posúdení nároku formou súdneho konania by mohlo byť konštatované zamietnutie nároku z dôvodu jeho premlčania a oneskoreného uplatnenia. V neprospech spotrebiteľa je vylúčená aplikácia ustanovení o premlčacej dobe a dlžník stráca možnosť využitia jedného zo základných právnych inštitútov. Veriteľ môže špekulatívne odkladať uplatnenie svojho práva

tak, aby príslušenstvo pohľadávky narastalo. Takouto DoZzM sa fakticky obchádzajú aj ustanovenia v záujme ochrany pred takýmto špekulatívnym správaním veriteľa, ktoré vylučujú vymożenie príslušenstva pohľadávky priznanej exekučným titulom, pokiaľ veriteľ podá návrh na vykonanie exekúcie viac ako tri roky po vykonateľnosti exekučného titulu (§ 61b ods. 3 Exekučného poriadku). Na jednej strane je teda všeobecná premlčacia doba a obmedzenie vymožitelnosti aj pri exekúcii, ktoré nútia veriteľa uplatňovať svoje nároky včas a na druhej strane je tu dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorou veriteľ môže tieto zákonné časové obmedzenia obísť a v rozpore s princípom vigilantibus iura môže v podstate s akýmkoľvek časovým odstupom po splatnosti pohľadávky siahnúť na majetok dlžníka. DoZzM je teda v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná.

Ďalej uviedli, že z hľadiska obsahu DoZzM sa javí ako dôvodná aj námietka jej neplatnosti z dôvodu neurčitosti (§ 37 ods. 1 OZ), nakoľko znenie je príliš všeobecné, bez špecifikácie výšky zrážok, druhu a splatnosti pohľadávky, na ktorej zabezpečenie je dohoda určená. Vo vzťahu k žalobcovi, ktorý má podľa zmluvy postavenie len tzv. partnera (hoci z obsahu zmluvy je mätúce a v podstate nezistiteľné, ktorý zo žalobcov je partner a ktorý klient) je znenie DoZzM obsiahnuté v Prehlásení partnera nasledovné: „Prehlasujem, že súhlasím s vyššie uvedenou žiadosťou partnera/ky o spotrebiteľský úver a s VP a že všetky údaje uvedené v súvislosti s touto žiadosťou sú úplné a pravdivé. Ďalej prehlasujem, že spoločne a nerozdielne s partnerom/kou uhradím záväzky zo zmlúv o úvere vrátane príslušenstva na základe prijatia tejto žiadosti, súhlasím pre prípad omeškania so splácaním úveru aj s vykonávaním zrážok s mojej mzdy podľa časti F) a vyjadrujem súhlas s podmienkami spracúvania osobných údajov, ktoré sú uvedené v príslušnom článku VP, porozumel som im a súhlasím s nimi.“ Z obsahu prehlásenia je zrejmé, že sa partnerovi (ktorý nemusel mať postavenie manžela/ky) vnútilo postavenie solidárneho dlžníka, čo má ďalekosiahle právne dôsledky, a to napriek tomu, že takýto vážny záväzok je skrytý pod nič nehovoriace označenie „Prehlásenie partnera“ bez odkazu na právnu normu, ktorá spoločné záväzky upravuje, bez výslovného pristúpenia k záväzku priameho dlžníka. S DoZzM súhlasí aj osoba, ktorej žiadny úver ani iné plnenie nebolo poskytnuté, a ktorej postavenie dlžníka je teda sporné, resp. ktorá nemá právne postavenie dlžníka. Podľa § 551 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ partner podpisujúci prehlásenie nemá právne postavenie dlžníka nemôže byť platná ním podpísaná dohoda o zrážkach z jeho mzdy.

Poukázali na to, že voči žalobcovi 1/ si žalovaný uplatňuje prostredníctvom zamestnávateľa žalobcu 1/ právo vyplývajúce z absolútne neplatného právneho úkonu. Zároveň rovnaké ohrozenie je dané aj na strane žalobkyne 2/, ktorá je v zmluve označená ako klientka, ktorej sa úver poskytuje. Žalobcovia bez výroku určujúceho neplatnosť DoZzM nemôžu zabrániť už prebiehajúceho vymáhaniu peňažného nároku, nakoľko zamestnávateľ je v zmysle zákona po predložení dohody o zrážkach zo mzdy povinný zrážky v prospech veriteľa realizovať a sám nemôže vyhodnocovať platnosť či neplatnosť dohody o zrážkach. Zamestnávateľ už zrážky sčasti aj realizoval vo vzťahu k žalobcovi 1/. Vzhľadom na uvedené je určovací žaloba prostriedkom na ochranu právneho postavenia žalobcov 1/ a 2/, ktorí majú v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Pri právnom odôvodnení žalobou uplatneného nároku poukázali na ust. § 52, § 53 ods. 1, 5, § 551 ods. 1, § 37 ods. 1 a § 41 OZ.

Napokon poukázali aj na ďalšie konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/229/2015 medzi žalobcom 1/ a žalovaným, v ktorom sa žalobca 1/ domáha vyslovenia neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy z troch ďalších iných zmlúv z r. 2003, 2004 a 2006, ktoré žalovaný voči žalobcovi 1/ uplatnil u zamestnávateľa, ktorá vec je v štádiu po doručení prvostupňového rozhodnutia, ktorým súd rozhodol v prospech žalobcu 1/. V súvislosti s týmto skorším konaním bolo nariadené pod sp. zn. 7C/127/2015 predbežné opatrenie s podobným obsahom, akého sa domáha žalobca 1/ teraz, avšak toto sa týkalo zrážok zo mzdy realizovaných na podklade iných zmlúv. Postoj žalovaného považuje žalobca 1/ za minimálne neadekvátny aktuálnemu stavu, nakoľko žalovaný napriek tomu, že už pozná všetky jeho námietky, ako aj rozhodnutie prvostupňového súdu v obdobnej veci, po vyhlásení rozsudku v neprospech žalovaného tento znovu uplatnil nárok voči žalobcovi 1/ za rovnakých okolností z inej zmluvy.

Uznesením z 10.02.2016 č. k. 5C/8/2016-21, právoplatným 09.03.2016, tunajší súd vyhovel návrhu žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia a uložil zamestnávateľovi žalobcu 1/ Strednej odbornej škole lesníckej, so sídlom v Tvrdošíne, Medvedzí 135, IČO: 00517801, povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu 1/ v prospech žalovaného podľa dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzatvorenej medzi žalobcom 1/ a právny predchodcom žalovaného dňa 20.06.2007.

Zástupkyňa žalobcov v ďalšom konaní v súvislosti s námietkou žalovaného prostredníctvom jej zástupcu o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení uviedla, že v danom prípade existencia takéhoto záujmu žalobcov svedčí z postupu samotného žalovaného, ktorý pristúpil k realizácii DoZzM a pre žalobcov je toto jediný možný prostriedok obrany proti postupu žalovaného, aby mohlo dôjsť do budúcnosti k zamedzeniu realizovania takejto DoZzM. Z postupu žalovaného, ktorý najprv súhlasil so znížením zrážok a potom povedal, aby sa žiadne zrážky nerobili a o ktorom vypovedal žalobca 1/, možno usudzovať, že zrejme sám žalovaný nevedel, či daná pohľadávka existuje alebo neexistuje.

Žalobca 1/ na pojednávaní 13.04.2016 vo výpovedi doplnil, že ešte pred vianočnými sviatkami mu hovorila účtovníčka, že zasa niečo prišlo od žalovaného. Potom v januárovej výplate z tohto roku zistil, že mu účtovníčka strhla z výplaty 450,- eur. Zašiel za riaditeľom, či by nemohol povedať účtovníčke, aby mu stáhla menej, lebo sa mu to zdalo veľa. Následne na to účtovníčka volala žalovanému, ktorý súhlasil so znížením zrážok s tým, aby mu zrážala po 20,- eur mesačne a za polhodinu po tomto oznámení znova volali od žalovaného, že nech mu účtovníčka nič nezráža a že aby sa on ozval. Od tohto momentu mu už účtovníčka nič nezrážala zo mzdy. Žalovanému sa neozval, lebo má v tejto veci zástupcu. Snažil sa doma pohľadať papiere k predmetnému úveru, ale už žiadne nenašiel. Podľa jeho presvedčenia už všetko z tohto úveru z r. 2007 splatil. Má takú prax, že potom ako úver splatí, ešte určitý čas drží doma doklady a potom ich zlikviduje. Nie je mu zrejme, prečo spoločnosť Cetelem po toľkých rokoch to postúpila niekomu inému, ak mala možnosť na základe úverovej zmluvy robiť zrážky zo mzdy. On so žalovaným neuzatváral žiadnu zmluvu o zrážkach. Od spoločnosti Cetelem nedostal žiadne upozornenie na to, že svoju pohľadávku postupuje niekomu inému, ani upozornenie, že by mal mať nejaký nedoplatok. Od r. 2007 až do súčasnosti nemenil svojho zamestnávateľa. Tiež uviedol, že na okolnosti uzatvárania zmluvy vzhľadom na časový odstup, a to, že mal viac takýchto vecí, si už bližšie nespomína, len si pamätá, že sa to uzatváralo tak narychlo. Teraz vzhľadom na veľký odstup rokov už nemá dôvod, aby nejakým spôsobom dokladoval, že to splatil. Nie je povinný držať doklady niekoľko rokov ako náhle tam nastane premičacia doba. Zvyčajne ale ešte 5 rokov po splatení doklady ohľadne daného úveru držal pri sebe. Môže len slovne dokladovať, že to splatil. Pri uzatváraní zmluvy so spoločnosťou Cetelem ani nevedel, že jej súčasťou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

Žalobkyňa 2/ na uvedenom pojednávaní vypovedala, že si presne spomína na okolnosti, za ktorých podpisovala zmluvu so spoločnosťou Cetelem. Vtedy za ňou prišiel do kuchyne, kde varila, žalobca 1/, ktorý jej povedal, aby to rýchlo podpísala, čo aj urobila bez toho, aby si to prečítala a nevie, či vtedy niekto tam čakal na tú zmluvu. Myslí si, že ani žalobca 1/ to vtedy neprečítal. To, že to bolo narychlo podpísané, svedčí aj z toho, že na zmluve sú vyznačené križičky, kde všade to bolo potrebné podpísať. Nevedela uviesť, či súčasťou zmluvy boli nejaké všeobecné obchodné podmienky. Zdá sa jej, že vtedy podpísala len jeden papier, len raz na jednom mieste, ktorý žalobca 1/ rýchlo zobral. Napriek tomu, že so žalobcom 1/ sa v r. 2012 rozviedla a od novembra 2012 do r. 2014 bola odsťahovaná zo spoločnej domácnosti, mala informácie z miesta ich predchádzajúceho spoločného bydliska. Vie, že žalobca 1/ splácal jednotlivé úvery cez účet, takže aj spoločnosť Cetelem by mala mať záznamy ako sa to splácalo. Žalobca 1/ si tie výpisy z účtu ukladal, ako by to mal v nejakom archíve. Keď sa v r. 2009 presťahovali do domu, žalobca 1/ vtedy povedal niečo také, že ešte jednu - dve splátky a ten úver od Cetelemu bude v celom rozsahu splatený a že im ostane už len jeden úver, myslí, že to mal byť z VÚB a hypotéka, ktorá sa ešte stále spláca. Keď sa odsťahovala z K. do T. v r. 2012, tak si spomína, že jej volal nejaký pracovník zo spoločnosti Cetelem, ktorý sa jej telefonicky opýtal, že či si je vedomá toho, že je spoludlžníčkou predmetného úveru. Povedala mu, že ten úver je v celom rozsahu vyplatený a tiež mu oznámila aj adresu, na ktorú je ju možné kontaktovať, kde vtedy bývala. Keď tomu pracovníkovi povedala, že je to splatené, nič na to nepovedal, ukončili debatu a už ju ďalej nijakým spôsobom spoločnosť Cetelem nekontaktovala. Nekontaktoval ju ani žalovaný. Bola presvedčená a verila žalobcovi 1/, že to splatil. Nijako túto skutočnosť po telefonickom rozhovore s pracovníkom spoločnosti Cetelem nepreverovala. Keď sa v r. 2009 sťahovali do domu, tak kopec papierov, a to na jej naliehanie, sa povyhadzovalo, lebo chodili ako s archívom. Pri podpise zmluvy vedela, v akej výške má byť poskytnutý úver, lebo predtým sa o tom bavili so žalobcom 1/ a myslí, že šlo o 50.000,- Sk. Nemala čas si tú zmluvu prečítať a prečítala si to až potom, ako to začal od žalobcu 1/ vymáhať žalovaný a priniesol to žalobca 1/ z práce.

Zástupca žalovaného na pojednávaní žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov vo veci sp. zn. 9C/389/2015, keď v danom prípade treba vychádzať z právnej

úpravy platnej a účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu účastníkov, v rámci ktorého bola uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

V prvom rade nielen s ohľadom na námietku žalovaného sa súd zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení ako procesného predpokladu úspešnosti žaloby a dospel k záveru, že tento je daný. Práve určovacia žaloba v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. deklarujúca neexistenciu práva, resp. právneho vzťahu je v danej situácii pre prípad vecnej dôvodnosti žaloby, vhodným (tým najoptimálnejším) prostriedkom umožňujúcim zabrániť ďalšej realizácii zrážok zo mzdy žalobcu 1/ (poprípade aj žalobkyne 2/), keďže v prípade absolútnej neplatnosti žalobou napadnutej DoZzM ako právneho úkonu tvoriaceho súčasť uzavretej ÚZ, ktorou si veriteľ chcel zabezpečiť uspokojenie svojej pohľadávky voči žalobcovi 1/ ako dlžníkovi a aj voči žalobkyňi 2/ označenej v ÚZ ako „partner“, žalovaný ako „aktuálny veriteľ“ takýmto spôsobom nemôže môcť úspešne požadovať jej uspokojenie a platiteľ mzdy žalobcu 1/ nemôže realizovať uspokojovanie pohľadávok veriteľa prostredníctvom takéhoto neplatného zabezpečovacieho inštitútu. Platná dohoda o zrážkach zo mzdy je nielen zabezpečovacím prostriedkom, ale na rozdiel od iných zabezpečovacích prostriedkov zabezpečuje aj uspokojenie peňažnej pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi. Práve požadovaným určením sa odstraňuje spornosť otázky platnosti žalobou napadnutej DoZzM, ktoré žalovaný na rozdiel od žalobcov zrejme považuje za platný právny úkon, keďže na jej podklade požiadal zamestnávateľa žalobcu 1/ o vykonávanie zrážok z jeho mzdy. Vďaka predmetnej DoZzM žalovaný s odstupom viac ako 8 rokov od uzavretia ÚZ pristúpil k uspokojeniu pohľadávky, ktorú mal nadobudnúť od pôvodného veriteľa a pristúpil k jej uspokojeniu práve na podklade predmetnej DoZzM bez toho, že by vôbec preukázal jej existenciu a uplatnenú výšku, hoci existenciu akéhokoľvek záväzku žalobcov z ÚZ žalobcovia popierali, tvrdiac, že všetko žalobca 1/ už dávno vyrovnal. Daný prostriedok predstavuje veľmi „silnú zbraň“ v rukách veriteľa umožňujúcu jej zneužitie a vymoženie od dlžníka aj pohľadávky, ktorej existencia nebola podrobená súdnemu prieskumu, teda umožňuje „vymoženie“ aj neexistujúcej pohľadávky. Namiesto toho, aby veriteľ bol nútený preukázať jej existenciu (v súdnom konaní ako žalobca nesúci v tomto smere dôkazné bremeno) a nakoľko táto pohľadávka má mať základ v spotrebiteľskej zmluve súčasne aj toho, že táto nie je premlčaná, žalovaného postup, ktorým požiadal zamestnávateľa žalobcu 1/ o vykonávanie zrážok zo mzdy, tento naopak núti dlžníka, v tomto prípade spotrebiteľa (slabšiu stranu), ak tento chce zabrániť nepriaznivým dôsledkom veriteľovho postupu na svoju majetkovú sféru, žalovať takéhoto veriteľa a dokazovať neexistenciu vymáhanej pohľadávky. V prejednávanej veci sa žalobcovia začali brániť voči postupu žalovaného po tom, ako tento pristúpil k realizácii tohto zabezpečovacieho a súčasne aj uspokojovacieho inštitútu, keď tento požiadal zamestnávateľa žalobcu 1/ listom z 21.12.2015 o vykonanie zrážok zo mzdy, na základe ktorej bolo žalobcovi 1/ z jeho mzdy za mesiac december 2015 splatnej v januári 2016 už zrazených jeho zamestnávateľom 450,- eur. Ako už bolo uvedené, vyhovie takejto žalobe je spôsobilé zabrániť žalovanému v možnosti vymôcť si na podklade DoZzM akékoľvek plnenie záväzku od žalobcov z predmetnej ÚZ, medzi účastníkmi sporného (žalovaný tento záväzok v podaní z 21.12.2015 vyčísli na celkovo 2.125,77 eura ku dňu 21.12.2015 a naopak žalobcovia popierali jeho existenciu v akejkolvek výške, tvrdiac, že všetko už žalobca 1/ splatil). Aj v kontexte uvedeného postupu žalovaného je požadované určenie spôsobilé zabrániť v pokračovaní zrážok zo mzdy žalobcu 1/ a potencionálne zabrániť výkonu zrážok zo mzdy aj žalobkyne 2/. Ak žalovaný je presvedčený o existencii svojej pohľadávky a súčasne, že táto nie je premlčaná, má naďalej možnosť jej priznania v súdnom konaní a v takomto konaní preukázať ako jej dôvodnosť, tak aj to, že táto nie je premlčaná.

Ohľadne vecnej stránky žaloby sa súd stotožňuje so skutkovými závermi žaloby a jej podrobnou právnou argumentáciou v žalobe a konštatuje absolútnu neplatnosť spornej DoZzM špecifikovanej vo výrokovej časti rozsudku. Táto dohoda bola súčasťou ÚZ (Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru) podpísanej žalobcami 1/ a 2/ dňa 20.06.2007 a právnym predchodcom žalovaného 04.07.2007, na podklade ktorej mal byť právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a.s. žalobcovi 1/ označenému ako „klient“ poskytnutý „klasický“ úver 50.000,- Sk, ktorý sa žalobca 1/ zaviazal splácať v mesačných splátkach po 1.464,- Sk v počte 60 splátok so splatnosťou prvej splátky 15. dňa v mesiaci nasledujúcom po poskytnutí úveru, čím posledná splátka sa mala stať splatnou 15.06.2012. Splatnosť poslednej splátky teda mala nastať viac ako 3,5 roka pred tým, ako žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu 1/ o vykonávanie zrážok zo mzdy. Ďalej touto ÚZ mal požiadať uvedenú spoločnosť o poskytnutie úverového rámca vo výške 20.000,- Sk a vydanie úverovej karty a ktorý v prípade jeho poskytnutia sa zaviazal splácať spôsobom bližšie uvedeným v ÚZ.

Žalovaný na základe oznámenia z 21.12.2015 uviedol len rozpis toho, koľko má k uvedenému dňu predstavovať neuhradená istina, koľko riadny úrok (pri ňom uviedol sumu 0,- eur), koľko úroky z omeškania a koľko dokonca „náklady inkasného pokračovania“, keď dané náklady vyčíslil sumou až 214,50 eura. Z daného rozpisu pritom vôbec nevyplýva, kedy konkrétne a v akom rozsahu sa mala stať zročnou tá-ktorá časť uvedenej pohľadávky (zistiteľné z toho je akurát to, že ku ktorému dňu bola vyčíslovaná). Nebolo medzi účastníkmi sporné, že daná pohľadávka má základ v spotrebiteľskej zmluve, čiže ide o spotrebiteľský záväzok, v ktorej faktická nerovnosť vo vzťahoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom v neprospech spotrebiteľa pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, možnosť ovplyvniť obsah zmluvy a úroveň informovanosti, je vyvažovaná právnymi prostriedkami spadajúcimi do systému ochrany spotrebiteľa v našom právnom poriadku, predovšetkým obsahnutých v § 52 a nasl. OZ a ďalších normách tzv. spotrebiteľského práva, ktoré súdu o.i. umožňujú ex offo kontrolu prijateľnosti zmluvných klauzúl. Zo skutočností, na ktoré poukázala žaloba, súd zdôrazňuje predovšetkým to, že daný spôsob prakticky vylučuje (pre prípad, že nedôjde k dobrovoľnému uspokojeniu splatného záväzku) reálnu potrebu zo strany veriteľa, aby si svoju pohľadávku uplatňoval v súdnom konaní a tým ju podrobil súdnemu prieskumu pokiaľ ide o jej dôvodnosť, či ním tvrdená pohľadávka čo i len v určitej časti nemá základ v neprijateľných zmluvných podmienkach, ktoré v prípade ich neprijateľnosti sú neplatné, teda či ide skutočne o dôvodnú pohľadávku alebo o pohľadávku neexistujúcu. Okrem toho nie je vôbec odkontrolovateľné ani to, či veriteľom vyčíslovaná pohľadávka nie je len „fiktívna“. V prípade možného zneužitia tohto prostriedku voči spotrebiteľovi, ako už súd naznačil, by tento musel byť aktívny a musel by sa domáhať v sporovom konaní vrátenia neprávom týmto spôsobom zrazených súm z jeho mzdy, v ktorom by ho zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania takej skutočnosti (namiesto toho, aby veriteľ v záujme vymoženia svojej splatnej pohľadávky si musel takúto pohľadávku uplatniť na súde a v rámci konania preukazovať ako žalobca jej dôvodnosť). Daný zabezpečovací a súčasne uspokojovací prostriedok teda efektívne umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie aj nejudikovanej pohľadávky, vylúčiac tým zákonom predpokladané prostriedky ochrany práv spotrebiteľa, včítane súdneho prieskumu toho, či ním uvádzaná pohľadávka má vôbec základ v platnom právnom úkone a dokonca umožňuje uspokojenie aj pohľadávky premlčanej alebo pohľadávky (príslušenstva pohľadávky), ktoré by už s ohľadom na odstup času nemohlo byť úspešne vymožené v rámci exekúcie napriek existencii exekučného titulu, ktorým bolo priznané (§ 61b ods. 3 Exekučného poriadku).

Pokiaľ ide o otázku premlčania, s účinnosťou od 01.05.2014 s poukazom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 102/2014 Z. z., ktoré má charakter procesnej normy aplikovateľnej od jej účinnosti vo všetkých konaniach, ktorých predmetom sú nároky zo spotrebiteľských zmlúv, príslúcha súdu povinnosť pri akýchkoľvek nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať aj na premlčanie žalovaného nároku uplatneného voči spotrebiteľovi, teda nielen v prípade námietky dlžníka ako tomu bolo do účinnosti uvedeného ustanovenia. Žalobcovia teda oprávnené v žalobe namietali, že napadnutá DoZzM umožňuje veriteľovi siahnúť na majetok žalobcov bez toho, aby boli nároky veriteľa podrobené súdnemu prieskumu a umožňujú veriteľovi realizovať svoje právo bez časového obmedzenia a po uplynutí zákonnej premlčacej doby.

Dôvodnými boli aj žalobcami namietané nedostatky ohľadne obsahovej stránky predmetnej DoZzM, keďže v ÚZ boli veľmi všeobecne až neurčito vymedzené záväzky, ktoré mali zabezpečovať. Týmto spôsobom mal byť zabezpečený nielen „klasický“ úver uvedený v časti B), ale aj „prípady“ úver v prípade budúceho poskytnutia úverového rámca veriteľom podľa časti C) ÚZ. Prítom s ohľadom na spôsob, akým by k poskytnutiu tzv. revolvingu zo strany veriteľa v prospech žalobcov (žalobcu 1/) malo dôjsť podľa ÚZ a Všeobecných podmienok CETELEM SLOVENSKO a.s. pre poskytnutie spotrebiteľského úveru tvoriacich súčasť ÚZ, ani nemohlo dôjsť k platnému uzavretiu zmluvy ohľadne poskytnutia revolvingového úveru (v zákonom predpísanej písomnej forme obsahujúcej v návrhu a aj v akceptácii návrhu na uzavretie zmluvy všetky zákonom o spotrebiteľských úveroch vyžadované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a naviac šlo by o úkon mimo sféry žiadateľa, ktorý mal „požiadať“ o poskytnutie úverového rámca len tým, že podpísal ÚZ, čím mal potvrdiť uzavretie zmluvy nielen ohľadne „klasického“ úveru, ale aj požiadať o revolving, teda bol mu nanútený iný úkon, čo predstavuje nekalú praktiku nepoživajúcu právnu ochranu. DoZzM teda mala zabezpečovať aj záväzok z revolvingu, ktorý ale platne vzniknúť nemohol. Rovnako tým istým jedným podpisom (ako žalobcu 1/, tak aj a žalobkyne 2/) mali žalobcovia potvrdiť veriteľom jednostranne do danej listiny formulovaný úkon - DoZzM. Zmätočne je v zmluve vymedzené aj postavenie žalobkyne 2/ ako partnerky, ktorá v prehlásení ohľadne dohody o zrážkach zo mzdy v spodnej časti ÚZ „vyjadrila súhlas s vyššie uvedenou

žiadosťou partnerky o spotrebiteľský úver“ a súčasne súhlas pre prípad omeškania so splácaním úveru s vykonaním zrážok z jej mzdy. Prítom za partnerku v zmluve bola označená práve ona a žiadateľom o úver bol žalobca 1/ označený ako klient, čiže nie „partner“. Navyše s ohľadom na okolnosti „uzatvárania“, presnejšie podpisovania ÚZ, o ktorých podrobnejšie vypovedala hlavne žalobkyňa 2/, ktorá to, čo podpísala, ani nečítala a vo vzťahu k čomu zástupca žalovaného prítomný na pojednávaní nijako nenamietal, je súčasne DoZzM úkonom neplatným aj podľa § 37 ods. 1 OZ, keď obaja žalobcovia vypovedali, že pri podpise ÚZ nemali vedomosť, že súčasťou danej zmluvy (listiny) bola aj sporná DoZzM, čiže daný úkon je neplatný pre nedostatky vôle žalobcov 1/ a 2/ uzavrieť predmetnú DoZzM (nedostatok vážnosti ich vôle takýto úkon uzavrieť).

Z uvedeného vyplýva, že okrem neprijateľnosti danej DoZzM ako zabezpečovacieho a uhradzovacieho prostriedku veriteľa voči žalobcom ako spotrebiteľom, umožňujúcej dosiahnuť od žalobcov napriek ich nesúhlasu mimosúdne plnenie (pre neprijateľnosť a teda neplatnosť takejto zmluvnej klauzuly, ktorá nebola individuálne dojednaná v zmysle § 53 ods. 5 OZ) je daná jej absolútna neplatnosť aj podľa § 37 ods. 1 OZ.

Preto s poukazom na vyššie uvedené, stotožniac sa aj s argumentáciou žalobcov v žalobe a ďalšom priebehu tohto konania k neplatnosti spornej DoZzM, súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené v I. výrokovej časti rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol za použitia § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že priznal žalobcom majúcim plný úspech vo veci, proti žalovanému právo na ich náhradu. Žalobcom priznané trovy vo výške dôvodne vzniknutých a súčasne uplatnených trov v celkovej výške 223,74 eura pozostávajú z trov právneho zastúpenia, predstavujúcich tarifnú odmenu za 3 úkony právnej služby - 1/ príprava a prevzatie veci 18.01.2016, 2/ písomné podanie (žaloba s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia) z 02.02.2016, a 3/ účasť na pojednávaní 13.04.2016 (I úkon á 66,- eur + režijný paušál ku každému úkonu vo výške 8,58 eura).

Pri ich vyčíslení súd postupoval podľa § 18 ods. 1 v spojení s § 9, § 11 ods. 1 písm. a), § 13a ods. 1 písm. a), c) a d), § 15 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v aktuálne účinnom znení (ďalej len „vyhláška“). Na rozdiel od predloženého vyúčtovania súd nepriznal odmenu za úkon špecifikovaný ako „návrh na PO 02.02.2016“, keďže návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol v danom prípade súčasťou jedného podania z 02.02.2016 obsahujúceho jednak žalobu vo veci samej a súčasne aj zmienený návrh na nariadenie predbežného opatrenia, teda návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný súčasne s návrhom na začatie konania vo veci samej. Za uvedený úkon ako celok bola pritom priznaná odmena podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky. Za návrh na nariadenie predbežného opatrenia ako samostatný úkon možno priznať odmenu len v prípade, ak by došlo k podaniu takéhoto návrhu samostatne buď pred začatím konania vo veci samej (§ 13a ods. 1 písm. g) vyhlášky - v tomto prípade by šlo o odmenu vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny) alebo po začatí konania vo veci samej (§ 13a ods. 2 písm. a) vyhlášky - odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny).

Žalobcom priznané trovy je žalovaný povinný zaplatiť s poukazom na § 149 ods. 1 O.s.p. zástupkyňi žalobcov, ktorá pre účely ich úhrady oznámila svoj účet č. XXXX XXX XXX/XXXX vedený v D. IBAN: D..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O.s.p.), písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien (§ 251 ods. 1 O.s.p.).